

INHOUD

Voorwoord door Ria Borkent 7

DE LIEDEREN

- 1 Morgenlied, naar Ambrosius 11
- 2 Hij wekt mij elke morgen 13
- 3 Middaglied 15
- 4 Ik slaap in uw bescherming, Heer 18
- 5 Troostlied in de avond 21
- 6 De jaarkring van de kerk 23
- 7 Lied in de kerstnacht 25
- 8 De nacht is ver gevorderd 27
- 9 Kerstlied naar Luther 29
- 10 Kerstkyrie 31
- 11 Avondmaal met Kerst 33
- 12 Kerstlied in oorlogstijd 35
- 13 Lied voor de oudejaarsavond 38
- 14 Bij de jaarwisseling 40
- 15 Nieuwjaarslied 42
- 16 Kyrie voor Witte Donderdag 44
- 17 Paaslied 47
- 18 Hemelvaartslied 49
- 19 Pinksterlied 51
- 20 Zing voor de Heer, Hij is verheven! 54
- 21 Schuldbelijdenis 56
- 22 Bij de laatste zondag van het kerkelijk jaar 58
- 23 Troostlied op Eeuwigheidszondag 61
- 24 De Heer is met ons 62
- 25 Verjaardagslied 65

- 26 Dooplied 67
27 Belijdenislied 68
28 Bruiloftslied 69
29 Avondmaalslied voor de mannen 71

‘TROOST, ALTIJD MAAR WEER TROOST’, EEN BIOGRAFIE
VAN JOCHEN KLEPPER DOOR TITIA LINDEBOOM 73

MELODIEËN, GECOMPONEERD DOOR FREDERIKUS G.
AAN HET ROT 79

VOORWOORD

‘Het grootste feest voor mij is zo langzamerhand dat ik mij kan concentreren op mijn werk, zo onbeschrijflijk heftig komt mijn werk in de verdrukking. Ik controleerde nog eenmaal met Ihlenfeld (de uitgever, RB) de drukproef van de liederenbundel *Kyrie*. Het verheugt mij dat hij een oplage van vijfduizend aandurft. De situatie lijkt nog zo vreedzaam zoals we daar bij elkaar zitten met kinderen om ons heen [...], maar we zijn allemaal op het laatste voorbereid.’

Dit schrijft de Duitse journalist en dichter Jochen Klepper op woensdag 17 augustus 1938 in zijn dagboek. De Tweede Wereldoorlog moet nog beginnen, maar is voor hem als man van een Joodse vrouw met twee Joodse kinderen al jaren gaande, door de verregaand onbeschaamde, onrechtmatige, voortgaande inperking van hun leven.

Titia Lindeboom bezorgde in 2015 een selectie uit zijn indrukwekkende dagboeken, *Onder de schaduw van Uw vleugels*, waarna in 2016 Jochens liederenbundel *Kyrie* in haar vertaling mag verschijnen, deze bundel *Het licht breekt door de wolken*.

Als meelezer tijdens het vertaalproces, dat tegelijk dichtproces is, was ik meer dan eens geraakt door de liederen van Jochen Klepper, evenals door zijn onderwerpkeuze.

Wie schrijft een kerstlied dat begint met de vraag: ‘Wie was U, Heer, voor deze nacht?’, en laat de vervolgcoupletten beginnen met de vraag: ‘Wie was ik, Heer? Wie werd U? Wie werd ik?’ Bepaald geen retorische vragen, maar wel prachtig opgebouwd vanuit de retorica.

Opmerkelijk is een toon van zuiverheid die in de teksten doorklinkt, botsend op menselijke onbuigzaamheid, het werk is tegelijk pastoraal van klank en met pijn gemengd.

De gang van het kerkelijk jaar gaf aan Jochen een ritme waarop

hij in die benauwende tijd vrij kon ademhalen, waarbij morgen- en avondliederen konden ontstaan, en zelfs een middaglied, in het algemeen schaars bij getijdliederen. De titel van de bundel is genomen uit het lied *De jaarkring van de kerk*, waarin de grote feesten oplichten, van Kerst naar Hemelvaart en Pinksteren: *Het licht dat door de wolken breekt, bent U die tot ons spreekt*.

Met velen van mijn generatie ken ik Jochen Klepper vanuit het *Liedboek voor de Kerken* uit 1973, met de veelzeggende biografische gegevens achterin. Ook het *Liedboek – Zingen en bidden in huis en kerk*, 2013, nam liederen van hem op. Dat we nu het geheel van zijn bundel *Kyrie* bijna tachtig jaar na de oorspronkelijke verschijning in deze vorm kunnen ontvangen, geeft aan dat zijn werk een tijdloze kern heeft: de lofzang op Gods reddingswerk. In traditionele taal, dat kan ook bijna niet anders, van een begaafd mens die een eeuw geleden een moeilijk leven leefde. Titia Lindeboom heeft een soepele hand van vertalen en blijft dicht bij het origineel. Door haar werk kunnen we in ons taalgebied Jochens liederen vandaag meebidden en -zingen en de urgentie ervan blijven proeven.

Ria Borkent

I MORGENLIED, NAAR AMBROSIUS

*Naar de vroegchristelijke hymne 'Jam lucis orto sidere'
van Ambrosius, 333-397*

De dag breekt aan in stralend licht.
Houd nu je hart op God gericht,
dat Hij je deze dag behoedt
voor ongeluk en tegenspoed.

Hij raakt ons zacht de lippen aan,
geen twist mag tussen ons bestaan.
Zijn liefdevolle zorg bevrijdt
ons zicht van alle ijdelheid.

Omhul je met zijn zuiverheid,
ontdoe je van onbuigzaamheid.
Houd voor Hem ook je lichaam rein
door matiging van brood en wijn.

Opdat, wanneer het licht verdwijnt,
de gouden zon niet langer schijnt,
Gods gulle liefde jou omgeeft.
Prijs Hem, die jou geschapen heeft.

Loof nu de Vader, op zijn troon!
Loof Jezus Christus, God de Zoon!
Loof ook de Geest, tot troost bereid,
nu en in alle eeuwigheid.

Melodiesuggesties:

Evangelisches Gesangbuch*: Lied 453

Liedboek – Zingen en bidden in huis en kerk (2013): Lied 237

Liedboek voor de Kerken (1973): Gezang 253

* Het Evangelisches Gesangbuch is het liedboek van de Duitse protestantse gemeenschappen in Duitsland, Elzas-Lotharingen en Luxemburg.

2 HIJ WEKT MIJ ELKE MORGEN

*Hij wekt Mij elke morgen, Hij wekt Mij het oor,
zodat Ik hoor als zij die onderwijs ontvangen.*

*De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend,
en Zelf ben Ik niet ongehoorzaam.*

– Jesaja 50:4-5

Hij wekt mij elke morgen,
Hij wekt mij zelf het oor.
God houdt zich niet verborgen,
leidt mij de dagen door.
Al bij het ochtendgloren
spreekt Hij tot mijn gemoed,
zodat ik als herboren
het nieuwe licht begroet.

Hij spreekt als in de dagen
dat Hij de wereld schiep.
Mijn onrust en mijn klagen
verdwenen toen Hij riep.
Hij spreekt tot wie wil horen
van onbegrensde trouw.
Ik luister, en zijn woorden
zijn fris als morgendauw.

Hij wil mijn hart verheugen,
voortdurend naast mij gaan.
Hij is mijn bron van vreugde.
Zijn Woord is mijn bestaan.
Wat zou mij kunnen schaden;
ik luister naar zijn stem!
God geeft mij zijn genade,
mijn ziel behoort aan Hem!

Hij hoedt mij alle dagen,
Hij doet mij eeuwig recht.
Ik zal mij niet beklagen;
mijn Heer zorgt voor zijn knecht.
Hij wil mij volgzaam maken,
tot luisteren bereid,
dat Hij, bij mijn ontwaken
mij tot zijn dienst geleidt.

Hij wil mij vroeg omhullen
met liefde en met licht,
zijn Woord zal Hij vervullen.
Hij heeft in het gericht
mijn schuld willen betalen,
toen ik geen uitkomst zag.
Zijn Woord zal helder stralen,
hoe donker ook de dag!

Melodiesuggesties:

Evangelisches Gesangbuch: Lied 452

Liedboek voor de Kerken (1973): Gezang 427

3 MIDDAGLIED

En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent:

Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld.

Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee.

Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog.

Gezegend zult u zijn bij uw komen, gezegend zult u zijn bij uw weggaan.

– Deuteronomium 28:2-6

De dag bereikt zijn hoogste punt,
richt nu je blik omhoog
naar Hem, bij wie je schuilen kunt;
Hij heeft jou op het oog.

Hoeveel lawaai jou ook omgeeft,
bedaar maar en wees stil,
omdat Hij, die jou liefde geeft,
de maaltijd zegenen wil.

't Is middag. Kom maar en schuif aan;
de tafel staat al klaar.
De Heer zélf heeft ons welgedaan,
en brengt ons bij elkaar.

Hij zegent je in dorp en stad,
in kelder, kamer, veld.
Wie eenmaal om zijn zegen bad
werd nooit teleurgesteld.

Hij zegent ook je kast en kist,
je vat, je voorraadschuur.
Hij, die de zegen zelve is
geleidt je ieder uur.

En ook je boomgaard zegent Hij,
je kind, je land, je vee.
Hij geeft in ieder jaargetij
zijn rijke zegen mee.

Hij zegent, of je komt of gaat;
Hij zegent dag en nacht.
Hij weet dat je het niet verstaat
en vaak niet eens verwacht.

En dan nóg blijft Hij zonder meer
tot zegenen bereid.
Mild daalt zijn zegen op je neer,
als regen op zijn tijd.

Straks wacht, als alles is gedaan,
het eeuwig hemelrijk.
Zijn zegen zal er voortbestaan
en blijft altijd gelijk.

Wie zich met Hem verbonden weet,
die kent Hij door en door.
Hij is er, wat je ook misdeed;
zijn trouw gaat nooit teloor.

Laat nu je handen, moe van 't werk,
maar rusten in gebed.
Hij geeft ze kracht, Hij maakt ze sterk,
welk werk je ook verzet.

De dag bereikt zijn hoogste punt
leg nu het werk maar stil
en weet dat je je laven kunt
aan wat Hij geven wil.

Melodiesuggestie:

Liedboek voor de Kerken (1973): Gezang 218